

A Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság
6. sz. általános ajánlása:
Küzdelem az internet útján terjesztett rasszista, idegengyűlölő
és antiszemita anyagok ellen*

A Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság:

emlékeztetve az Európa Tanács tagállamai állam- és kormányfőinek 1993. október 8–9-én Bécsben megtartott első csúcstalálkozóján elfogadott Nyilatkozatra;

emlékeztetve, hogy e Nyilatkozat részeként megfogalmazott, a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia elleni küzdelemről szóló Cselekvési terv felkérte a Miniszteri Bizottságot a Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság olyan mandátummal történő felállítására, amely – egyéb feladatok mellett – a tagállamok számára készítendő általános ajánlások elkészítésére is kiterjed;

emlékeztetve az Európa Tanács tagállamai állam- és kormányfőinek 1997. október 10–11-én Strasbourgban megtartott második csúcstalálkozóján elfogadott Zárónyilatkozatra és Cselekvési tervre;

emlékeztetve a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezmény 4. cikkére;

emlékeztetve a Miniszteri Bizottságnak a tagállamokhoz intézett, a rasszista tartalmú videojátékokról szóló R (92) 19 sz. ajánlására és a „gyűlöletbeszédéről” szóló R (97) 20 sz. ajánlására;

emlékeztetve arra, hogy 1. sz. általános ajánlásában az ECRI felhívta az Európa Tanács tagállamainak kormányait, hogy biztosítsák: a nemzeti büntető-, polgári és közigazgatási jog egyértelműen és kifejezetten szembeszáll a rasszizmussal, az idegengyűlölettel, az antiszemitizmussal és az intoleranciával;

hangsúlyozva, hogy az ECRI – ugyanebben az ajánlásában – azt a kérést fogalmazta meg, hogy az imént említett törvények rendelkezzen(ek) az olyan – különösen a szóban, írásban, audiovizuális és más formában, köztük az elektronikus médián keresztül történő – megnyilvánulások büncselekményként való meghatározásáról, amelyek gyűlöletre, megkülönböztetésre (diszkriminációra) vagy erőszakra izgatnának faji, etnikai, nemzeti vagy vallási csoportokkal vagy az ilyen csoportok tagjaival szemben pusztán azon az alapon, hogy azok a csoporthoz tartoznak – e büncselekménynek ki kell terjednie a szóban forgó anyagok előállítására, terjesztésére és terjesztés céljából történő tárolására is;

teljes mértékben figyelembe véve a 2001. augusztus 31. és szeptember 7. között a dél-afrikai Durbanban megtartott Rasszizmus, faji megkülönböztetés, idegengyűlölet és kapcsolódó intolerancia elleni Világkonferencia regionális hozzájárulásaként 2000. október 11–13-án Strasbourgban megrendezett Rasszizmus elleni Európai Konferencia Általános következtetéseit;

megjegyezve, hogy a Rasszizmus elleni Európai Konferencia sürgette a részt vevő államokat, hogy tegyenek meg minden erőfeszítést az internet útján elkövetett fajgyűlöletre izgatásért felelős személyek és bűntársaik elleni büntetőeljárások megindítása érdekében;

üdvözölve azt a tényt, hogy az Európai Konferencia záróülésén elfogadott Politikai Nyilatkozatban az Európa Tanács tagállamai elkötelezték magukat minden olyan megnyilvánulás elleni küzdelemre, amely fajgyűlöletre izgat, valamint elkötelezték magukat az ilyen anyagoknak általában a médiában és különösen az internet útján történő terjesztésével szembeni fellépésre;

* CRI (2001) 1. A Bizottság az Ajánlást Strasbourgban 2000. december 15-én fogadta el.

ismerve az Egyesült Nemzetek, az OECD, az Európa Tanács és az Európai Unió által e területen folytatott tevékenységet és az általuk tett kezdeményezéseket;

üdvözölve az Európa Tanácsnak a számítástechnikai bűnözés felszámolása terén elért eredményeit, nevezetesen a számítástechnikai bűnözésről szóló egyezménytervezet előkészítését, és remélve, hogy a számítástechnikai bűnözés felszámolására irányuló első nemzetközi okmány szövegének munkálatait mihamarabb le lehet zárni;

sajnálkozását fejezve ki ugyanakkor amiatt, hogy az egyezménytervezet jelenlegi formájában nem tartalmaz az internet útján elkövetett rasszista, idegengyűlölő vagy antiszemita bűncselekményekkel kapcsolatos rendelkezéseket;

tudatában annak, hogy az internet a rasszizmus és az intolerancia elleni világméretű küzdelemhez előnyösen járulhat hozzá;

elismerve, hogy az internet eddig példa nélküli eszközt jelent a diszkriminációmentességgel kapcsolatos emberi jogi kérdésekről szóló információk határokat átlépő áramlásának megkönnyítésére;

hangsúlyozva, hogy az internetnek oktatási és köztudatformáló hálózatok kialakítása céljából történő felhasználása a rasszizmus és az intolerancia elleni küzdelem terén támogató és továbbfejlesztendő példaadó gyakorlat;

súlyos aggodalmának adva hangot amiatt, hogy az internet egyes, intoleranciára vagy faji és etnikai gyűlöletre izgató egyének és csoportok kezében rasszista, idegengyűlölő és antiszemita anyagok terjesztésének eszközévé is válik;

meggyőződve az Európa Tanács tagállamainak az irányú eltökéltségéről, hogy felvegyék a küzdelmet – a demokrácia fennállását is veszélyeztetni képes – rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus és intolerancia jelenségeivel szemben, valamint hogy hatékonyan fellépjenek az internet rasszista, idegengyűlölő és antiszemita céllal történő felhasználása ellen;

tudatában annak, hogy az internet – sajátosságából fakadóan – nemzetközi szintű szabályozási megoldásokat igényel, s ezért szükséges, hogy minden állam hajlandóságot mutasson a faji gyűlöletre izgatással szembeni küzdelemre, amely így lehetővé teszi az emberi méltóság iránti tisztelet alapelveinek érvényesülését;

javasolja, hogy a tagállamok kormányai:

- vegyék napirendre az internet útján terjesztett jogellenes tartalmak felszámolását célzó jelenlegi és jövőbeli nemzetközi erőfeszítések során a rasszizmus, idegengyűlölet és antiszemitizmus elleni küzdelem ügyét;

- gondolják át ebben az összefüggésben az internet útján elkövetett rasszista, idegengyűlölő és antiszemita bűncselekmények elleni küzdelemről szóló, a számítástechnikai bűnözésről szóló készülő egyezményhez fűzött külön jegyzőkönyv kidolgozásának lehetőségét;

- hozzák meg a szükséges intézkedéseket a világszerte működő igazságszolgáltatási szervek közti nemzetközi együttműködés és kölcsönös jogsegély megerősítése érdekében, hogy a rasszista, idegengyűlölő és antiszemita anyagok internet útján történő terjesztésével szemben hatékonyabban vehessék fel a küzdelmet;

- biztosítsák, hogy a megfelelő nemzeti törvények alkalmazhatók az internet útján elkövetett rasszista, idegengyűlölő és antiszemita bűncselekményekre is, és folytassanak büntetőeljárást az ilyen bűncselekmények elkövetőivel szemben;

- tegyenek állandó erőfeszítéseket az igazságszolgáltatási szervek tagjainak a rasszista, idegengyűlölő és antiszemita anyagok internet útján történő terjesztésével kapcsolatos képzésére;

- gondolják át ebben az összefüggésben egy olyan nemzeti tanácskozó testület felállításának lehetőségét, amely állandó ellenőrző központként, közvetítő testületként működhetne és közreműködő partnerként vehetne részt a magatartási kódexek kidolgozásában;

- támogassák az interneten már kibontakozott rasszizmusellenes kezdeményezéseket, valamint a rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus és intolerancia elleni küzdelemnek szentelt új weboldalak kialakítását;
- tisztázzák – technikai szerepük figyelembevételével – a tárhelyszolgáltatónak, a tartalomszolgáltatónak és a weboldal szerkesztőjének a rasszista, idegengyűlölő és antiszemita üzenetek terjesztése miatt fennálló felelősségét;
- támogassák az internetipar által a neten megjelenő rasszizmus, idegengyűlölet és antiszemitizmus elleni küzdelem érdekében tett önszabályozó intézkedéseket, mint pl. rasszizmusellenes forrádrótok, magatartási szabályok és tartalomszűrő szoftverek kialakítását, és ösztönözzék az e területen folytatott további kutatásokat;
- növeljék a rasszista, idegengyűlölő és antiszemita anyagok internet útján történő terjesztésének problémájával kapcsolatos tájékozottságot a nyilvánosságban, és egyúttal fordítsanak kiemelt figyelmet a fiatal internethasználók – különösen a gyermekek – tájékozottságának növelésére a rasszista, idegengyűlölő és antiszemita weboldalakra való feljuttatás lehetőségével és e weboldalak lehetséges veszélyeivel kapcsolatban.